

ΕΡΑΣΤΑΙ

St. I
p. 132

a Εἰς Διονυσίου τοῦ γραμματιστοῦ εἰσῆλθον, καὶ εἶδον
αὐτόθι τῶν τε νέων τοὺς ἐπικεικεστάτους δοκοῦντας εἶναι τὴν
ιδέαν καὶ πατέρων εὐδοκίμων, καὶ τούτων ἔραστὰς. ἐτυγ-
χανέτην οὖν δύο τῶν μειρακίων ἐρίζοντε, περὶ ὅτου δέ, οὐ
5 σφόδρα κατήκουον. ἐφαινέσθην μέντοι ἢ περὶ Ἀναξαγόρου
b ἢ περὶ Οἰνοπίδου ἐρίζειν· κύκλους γοῦν γράφειν ἐφαινέσθην
καὶ ἐγκλίσεις τινας ἐμιμοῦντο τοῖν χεροῖν ἐπικλίνοντε καὶ
μάλ' ἐσπουδακότε. κἀγώ—καθήμην γὰρ παρὰ τὸν ἔραστην
• τοῦ ἑτέρου αὐτοῖν—κινήσας οὖν αὐτὸν τῷ ἀγκῶνι ἠρόμην
5 ὅτι ποτὲ οὕτως ἐσπουδακότε τὸ μειρακίῳ εἶτην, καὶ εἶπον·
Ἦ που μέγα τι καὶ καλόν ἐστι περὶ ὃ τοσαύτην σπουδὴν
πεποιημένῳ ἐστὸν;

Ἄδολεσχοῦσι
10 Ὁ δ' εἶπε, Ποῖον, ἔφη, μέγα καὶ καλόν; ἀδολεσχοῦσι
μὲν οὖν οὗτοί γε περὶ τῶν μετεώρων καὶ φλυαροῦσι
φιλοσοφοῦντες.

c Καὶ ἐγὼ θαυμάσας αὐτοῦ τὴν ἀπόκρισιν εἶπον· ὦ νεανία,
αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι τὸ φιλοσοφεῖν; ἢ τί οὕτως χαλεπῶς
λέγεις;

Καὶ ὁ ἕτερος—πλησίον γὰρ καθήμενος ἐτύγγαεν αὐτοῦ,
5 ἀντεραστής ὢν—ἀκούσας ἐμοῦ τε ἐρομένου κάκεινου ἀπο-

ΕΡΑΣΤΑΙ ΒΤ: ΑΝΤΕΡΑΣΤΑΙ in marg. b b 1 γράφειν Β:
γράφοντες ΤW ἐφαινέσθην Β: ἐφαίνεσθον ex ἐφαίνοντο Τ b 6 μέγα
τι Β: τι μέγα Τ δ Τ: ὅτου Β b 9 γε Τ: om. Β

κρινομένου, Οὐ πρὸς σοῦ γε, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ποιεῖς τὸ καὶ ἀνερέσθαι τοῦτον εἰ αἰσχροὺν ἡγείται φιλοσοφίαν εἶναι. ἢ οὐκ οἶσθα τοῦτον ὅτι τραχηλιζόμενος καὶ ἐμπιμπλάμενος καὶ καθεύδων πάντα τὸν βίον διατετέλεκεν; ὥστε σὺ τί αὐτὸν ᾧ ἀποκρινεῖσθαι ἀλλ' ἢ ὅτι αἰσχροὺν ἐστὶ φιλοσοφία; 10

*Ἦν δὲ οὗτος μὲν τοῖν ἔρασταῖν περὶ μουσικὴν δια- d
 τετριφώς, ὁ δ' ἕτερος, ὃν ἐλοιδόρει, περὶ γυμναστικὴν. καὶ
 μοι ἔδοξε χρῆναι τὸν μὲν ἕτερον ἀφίεναι, τὸν ἐρωτώμενον,
 ὅτι οὐδ' αὐτὸς προσεποιεῖτο περὶ λόγων ἔμπειρος εἶναι ἀλλὰ
 περὶ ἔργων, τὸν δὲ σοφώτερον προσποιούμενον εἶναι διε- 5
 ρωτῆσαι, ἵνα καὶ εἴ τι δυναίμην παρ' αὐτοῦ ὠφεληθεῖν.
 εἶπον οὖν ὅτι εἰς κοινὸν μὲν τὸ ἐρώτημα ἡρόμην· εἰ δὲ σὺ
 οἶε τοῦδε κάλλιον ἂν ἀποκρίνασθαι, σὲ ἐρωτῶ τὸ αὐτὸ ὅπερ
 καὶ τοῦτον, εἰ δοκεῖ σοι τὸ φιλοσοφεῖν καλὸν εἶναι ἢ οὐ.

Σχεδὸν οὖν ταῦτα λεγόντων ἡμῶν ἐπακούσαυτε τὸ μει- 133
 ρακίῳ ἐσιγησάτην, καὶ αὐτῷ παυσαμένῳ τῆς ἔριδος ἡμῶν
 ἀκροαταὶ ἐγενέσθη. καὶ ὅτι μὲν οἱ ἔρασταὶ ἔπαθον οὐκ
 οἶδα, αὐτὸς δ' οὖν ἐξεπλάγην· αἰεὶ γάρ ποτε ὑπὸ τῶν νέων
 τε καὶ καλῶν ἐκπλήττομαι. ἔδόκει μέντοι μοι καὶ ὁ ἕτερος 5
 οὐχ ἦττον ἐμοῦ ἀγωνιᾶν· οὐ μὴν ἀλλ' ἀπεκρίνατό γέ μοι
 καὶ μάλα φιλοτίμως. Ὅποτε γάρ τοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες,
 τὸ φιλοσοφεῖν αἰσχροὺν ἡγησαίμην εἶναι, οὐδ' ἂν ἄνθρωπον b
 νομίσαιμι ἐμαυτὸν εἶναι, οὐδ' ἄλλον τὸν οὕτω διακείμενον,
 ἐνδεικνύμενος εἰς τὸν ἀντεραστήν, καὶ λέγων μεγάλη τῇ
 φωνῇ, ἵν' αὐτοῦ κατακούοι τὰ παιδικά.

Καὶ ἐγὼ εἶπον, Καλὸν ἄρα δοκεῖ σοι τὸ φιλοσοφεῖν; 5
 Πάννυ μὲν οὖν, ἔφη.

c 7 φιλοσοφίαν εἶναι B: εἶναι φιλοσοφίαν T c 8 τοῦτον B: αὐ-
 τὸν T c 9 σὺ τί αὐτὸν ᾧ B: ὥστε τί σοι οἶε αὐτὸν TW c 10 ἀπο-
 κρινεῖσθαι B: ἀποκρίνεσθαι TW ἀλλ' ἢ B: ἄλλο ἢ TW d 3 τὸν
 ἐρωτώμενον Schleiermacher (*quiesci prius interrogaveram* Ficinus): τὸν
 ἐρόμενον b: τὸν ἐρώμενον BT d 5 σοφώτερον T: σοφώτατον B
 d 7 οὖν T: γ' οὖν B d 8 ἂν ἀποκρίνασθαι Laug. lxxxv. 14: ἂν ἀπο-
 κρίνεσθαι T: ἀποκρίνεσθαι B: ἀποκρινεῖσθαι b a 4 δ' οὖν T: γ' οὖν B
 b 3 μεγάλη BW: μέγα T b 5 σοι TW: σοι οἶόν τ' εἶναι B

Τί οὖν, ἐγὼ ἔφην· ἡ δοκεῖ σοι οἶόν τ' εἶναι εἰδέναι
πράγμα ὅτιοῦν εἴτε καλὸν εἴτε αἰσχροὺν ἔστω, ὃ μὴ εἰδείη
τις τὴν ἀρχὴν ὅτι ἔστιν;

10 Οὐκ ἔφη.

c Οἴσθ' ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι ἔστιν τὸ φιλοσοφεῖν;

Πάνυ γε, ἔφη.

Τί οὖν ἔστιν; ἔφην ἐγώ.

Τί δ' ἄλλο γε ἢ κατὰ τὸ Σόλωνος; Σόλων γάρ που
5 εἶπε—

γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος·

καὶ ἐμοὶ δοκεῖ οὕτως αἰεὶ χρῆναι ἔν γε τι μαυθάνειν τὸν
μέλλοντα φιλοσοφήσειν, καὶ νεώτερον ὄντα καὶ πρεσβύ-
τερον, ἕν ὡς πλείεστα ἐν τῷ βίῳ μάθη. καὶ μοι τὸ μὲν
10 πρῶτον ἔδοξε τὶ εἰπεῖν, ἔπειτά πως ἐννοήσας ἠρόμην αὐτὸν
εἰ τὴν φιλοσοφίαν πολυμαθίαν ἡγοῦτο.

d Κακείνος, Πάνυ, ἔφη.

Ἡγῆ δὲ δὴ καλὸν εἶναι μόνον τὴν φιλοσοφίαν ἢ καὶ
ἀγαθόν; ἦν δ' ἐγώ.

Καὶ ἀγαθόν, ἔφη, πάνυ.

5 Πότερον οὖν ἐν φιλοσοφίᾳ τι τοῦτο ἴδιον ἐνορᾶς, ἢ καὶ
ἐν τοῖς ἄλλοις οὕτω σοι δοκεῖ ἔχειν; οἶον φιλογυμναστίαν
οὐ μόνον ἡγῆ καλὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν; ἢ οὐ;

Ἄρα δὲ καὶ μάλα εἰρωνικῶς εἶπε δύο· Πρὸς μὲν τόνδε
μοι εἰρήσθω ὅτι σὺδέτερα· πρὸς μέντοι σέ, ὦ Σώκρατες,
e ὁμολογῶ καὶ καλὸν εἶναι καὶ ἀγαθόν· ἡγοῦμαι γὰρ ὀρθῶς.

Ἡρώτησα οὖν ἐγώ, Ἄρα οὖν καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις τὴν
πολυπονίαν φιλογυμναστίαν ἡγῆ εἶναι;

c 1 τὸ b: τι B T   c 2 πάνυ γε B: καὶ μάλα ἔφη T W   c 4 τὸ
b: τοῦ B T: τὸ τοῦ t   c 6 δ' αἰεὶ Solo: αἰεὶ B: δ' αἰεὶ T   διδασκό-
μενος T: δὴ διδασκόμενος B   c 10 ἔπειτά B: εἰτά T   c 11 ἡγοῦτο
T: ἡγείτο εἶναι B   d 6 τοῖς B: om. T   d 7 ἡγεί καλὸν B:
καλὸν ἡγεί T   d 8 εἶπε T: ἔφη B   d 9 μέντοι T: δὲ B
e 1 ὁμολογῶ καὶ καλὸν εἶναι καὶ ἀγαθόν B: καὶ καλὸν καγαθὸν ὁμολογῶ
εἶναι T   ἡγοῦμαι... e 2 ἐγώ B: om. T W   e 2 ἄρ' οὖν T W: om. B
e 3 εἶναι T: τι εἶναι B

Κακείνος ἔφη, Πάνυ γε, ὥσπερ γε καὶ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν
τὴν πολυμαθίαν φιλοσοφίαν ἡγοῦμαι εἶναι. 5

Καὶ γὰρ εἶπον, Ἡγή δὲ δὴ τοὺς φιλογυμναστούοντας ἄλλου
του ἐπιθυμεῖν ἢ τούτου, ὅτι ποιήσει αὐτοὺς εὖ ἔχειν τὸ
σῶμα;

Τούτου, ἔφη.

Ἦ οὖν οἱ πολλοὶ πόνοι τὸ σῶμα, ἦν δ' ἐγώ, ποιούσιν 10
εὖ ἔχειν;

Πῶς γὰρ ἂν, ἔφη, ἀπὸ γε ὀλίγων πόνων τὸ σῶμά τις εὖ 134
ἔχοι;

Καί μοι ἔδοξεν ἤδη ἐνταῦθα κινήτεος εἶναι ὁ φιλογυ-
μναστὴς, ἵνα μοι βοηθήσῃ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῆς γυμναστικῆς·
κάπειτα ἠρόμην αὐτόν, Σὺ δὲ δὴ τί σιγᾶς ἡμῖν, ὦ λῶστέ, 5
τούτου ταῦτα λέγοντος; ἢ καὶ σοὶ δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι εὖ
τὰ σώματα ἔχειν ἀπὸ τῶν πολλῶν πόνων, ἢ ἀπὸ τῶν
μετρίων;

Ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ὥμην τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο
κἂν ἔν γινῶναι ὅτι οἱ μέτριοι πόνοι εὖ ποιούσιν ἔχειν τὰ 10
σώματα, πόθεν δὲ οὐχὶ ἄνδρα γε ἄγρυπνόν τε καὶ ἄσιτον b
καὶ ἀτριβῆ τὸν τράχηλον ἔχοντα καὶ λεπτόν ὑπὸ μεριμνῶν;
καὶ αὐτοῦ ταῦτα εἰπόντος ἦσθη τὰ μειράκια καὶ ἐπεγέλασεν,
ὁ δ' ἕτερος ἠρυθρίασε.

Καὶ ἐγὼ εἶπον, Τί οὖν; σὺ ἤδη συγχωρεῖς μήτε πολλοὺς 5
μήτε ὀλίγους πόνους εὖ ποιεῖν ἔχειν τὰ σώματα τοὺς ἀνθρώ-
πους, ἀλλὰ τοὺς μετρίους; ἢ διαμάχη δυοῖν ὄντων νῶν περὶ
τοῦ λόγου;

Κακείνος, Πρὸς μὲν τούτον, ἔφη, κἂν πάνυ ἡδέως δια- c
γωνισαίμην, καὶ εὖ οἶδ' ὅτι ἰκανὸς ἂν γενοίμην βοηθήσαι
τῇ ὑποθέσει ἣν ὑπεθέμην, καὶ εἰ ταύτης ἔτι φαυλοτέραν
ὑπεθέμην—οὐδὲν γάρ ἐστι—πρὸς μέντοι σὲ οὐδὲν δέομαι

ε 4 γε B: om. T   ε 6 δὲ δὴ recs.: δὲ δεῖ T: δὲ B   α 1 ἀπό
γε ὀλίγων B: ἀπ' ὀλίγων γε T   α 4 βοηθήσῃ B: βοηθήσειε T
α 6 τούτου ταῦτα B: ταῦτα τούτου T   α 10 κἂν ἔν Hermann: καὶ
νῦν B T   β 3 ἐπεγέλασε B: ἐγέλασεν T

5 παρὰ δόξαν φιλονικεῖν, ἀλλ' ὁμολογῶ μὴ τὰ πολλὰ ἀλλὰ τὰ μέτρια γυμνάσια τὴν εὐεξίαν ἐμποιεῖν τοῖς ἀνθρώποις.

Τί δὲ τὰ σιτία; τὰ μέτρια ἢ τὰ πολλὰ; ἔφην ἐγώ.

Καὶ τὰ σιτία ὠμολόγει.

d Ἔτι δὲ καγὼ προσηνάγκαζον αὐτὸν ὁμολογεῖν καὶ τὰλλα πάντα τὰ περὶ τὸ σῶμα ὠφελιμώτατα εἶναι τὰ μέτρια ἀλλὰ μὴ τὰ πολλὰ μηδὲ τὰ ὀλίγα· καί μοι ὠμολόγει τὰ μέτρια.

Τί δ', ἔφην, τὰ περὶ τὴν ψυχὴν; τὰ μέτρια ὠφελεί ἢ

5 τὰ ἄμετρα τῶν προσφερομένων;

Τὰ μέτρια, ἔφη.

Οὐκοῦν ἐν τῶν προσφερομένων ψυχῇ ἐστὶ καὶ τὰ μαθήματα;

Ὁμολόγει.

10 Καὶ τούτων ἄρα τὰ μέτρια ὠφελεί ἀλλ' οὐ τὰ πολλὰ; Συνέφη.

e Τίνα οὖν ἐρόμενοι ἂν δικαίως ἐροίμεθα ὁποῖοι μέτριοι πόνοι καὶ σιτία πρὸς τὸ σῶμά ἐστιν;

Ὁμολογοῦμεν μὲν τρεῖς ὄντες, ὅτι ἱατρὸν ἢ παιδοτρίβην.

Τίνα δ' ἂν περὶ σπερμάτων σπορᾶς ὅποσον μέτριον;

5 Καὶ τούτου τὸν γεωργὸν ὠμολογοῦμεν.

Τίνα δὲ περὶ μαθημάτων εἰς ψυχὴν φυτεύσεώς τε καὶ σπορᾶς ἐρωτῶντες δικαίως ἂν ἐροίμεθα ὅποσα καὶ ὅποια μέτρια;

135 Τοῦντεῦθεν ἤδη ἀπορίας μεστοὶ ἦμεν ἅπαντες· καγὼ προσπαίζων αὐτοὺς ἠρόμην, Βούλεσθε, ἔφην, ἐπειδὴ ἡμεῖς ἐν ἀπορίᾳ ἐσμέν, ἐρώμεθα ταυτὶ τὰ μειράκια; ἢ ἴσως αἰσχυρόμεθα, ὥσπερ ἔφη τοὺς μνηστῆρας Ὁμηρος, μὴ

5 ἀξιούντων εἶναι τίνα ἄλλον ὅστις ἐντενεῖ τὸ τόξον;

d 2 ὠφελιμώτατα εἶναι τὰ μέτρια Schanz : ὠφελιμώτατα εἶναι μέτρια B : τὰ μέτρια μάλιστα ὠφελεῖν T d 4 ὠφελεί Stephanus : ὠφελεῖν B T e 1 μέτριοι πόνοι B : πόνοι μέτριοι T e 3 ὠμολογοῦμεν B : ὁμολογοῦμεν T μὲν B T : om. al. ὅτι B : ἢ T W (sed ὅτι s. v.) e 4 σπερμάτων B : σπέρματος T e 5 καὶ τούτου B T : καὶ τούτω ci. Schanz ὁμολογοῦμεν pr. B T e 6 περὶ B : om. T W a 5 ἀξιούντων B T : ἀξιούντας b : ἀξιούντες Cobet

Ἐπειδὴ οὖν μοι ἐδόκουν ἀθυμεῖν πρὸς τὸν λόγον, ἄλλη ἐπειρώμην σκοπεῖν, καὶ εἶπον, Ποῖα δὲ μάλιστα ἄττα τοπάζομεν εἶναι τῶν μαθημάτων ἃ δεῖ τὸν φιλοσοφοῦντα μαυθάνειν, ἐπειδὴ οὐχὶ πάντα οὐδὲ πολλὰ;

Ἐπολαβὼν οὖν ὁ σοφώτερος εἶπεν ὅτι Κάλλιστα ταῦτ' **b** εἷη τῶν μαθημάτων καὶ προσήκοντα ἀφ' ὧν ἂν πλείστην δόξαν ἔχοι τις εἰς φιλοσοφίαν· πλείστην δ' ἂν ἔχοι δόξαν, εἰ δοκοῖη τῶν τεχνῶν ἔμπειρος εἶναι πασῶν, εἰ δὲ μὴ, ὡς πλείστων γε καὶ μάλιστα τῶν ἀξιολόγων, μαθὼν αὐτῶν **5** ταῦτα ἃ προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μαθεῖν, ὅσα συνέσεως ἔχεται, μὴ ὅσα χειρουργίας.

Ἄρ' οὖν οὕτω λέγεις, ἔφη ἐγώ, ὥσπερ ἐν τῇ τεκτονικῇ; καὶ γὰρ ἐκεῖ τέκτονα μὲν ἂν πρῖαιο πέντε ἢ ἕξ μνῶν, ἄκρον **c** ἀρχιτέκτονα δὲ οὐδ' ἂν μυρίων δραχμῶν· ὀλίγοι γε μὴν κἂν ἐν πᾶσι τοῖς Ἑλλησι γίνονται. ἄρα μὴ τι τοιοῦτον λέγεις; Καὶ ὃς ἀκούσας μου συνεχώρει καὶ αὐτὸς λέγειω τοιοῦτον.

Ἡρόμην δ' αὐτὸν εἰ οὐκ ἀδύνατον εἷη δύο μόνας τέχνας **5** οὕτω μαθεῖν τὸν αὐτόν, μὴ ὅτι πολλὰς καὶ μεγάλας· ὁ δέ, Μὴ οὕτως μου, ἔφη, ὑπολάβης, ὦ Σώκρατες, ὡς λέγουτος ὅτι δεῖ ἐκάστην τῶν τεχνῶν τὸν φιλοσοφοῦντα ἐπίστασθαι ἀκριβῶς ὥσπερ αὐτὸν τὸν τὴν τέχνην ἔχοντα, ἀλλ' ὡς **d** εἰκὸς ἄνδρα ἐλευθέρου τε καὶ πεπαιδευμένου, ἐπακολουθήσαι τε τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ οἷον τ' εἶναι διαφερόντως τῶν παρόντων, καὶ αὐτὸν ζυμβάλλεσθαι γνώμην, ὥστε δοκεῖν χαριέστατον εἶναι καὶ σοφώτατον τῶν αἰεὶ **5** παρόντων ἐν τοῖς λεγομένοις τε καὶ πραττομένοις περὶ τὰς τέχνας.

Κἀγώ, ἔτι γὰρ αὐτοῦ ἡμφεγνόουν τὸν λόγον ὅτι ἐβούλετο,

a 7 μάλιστα αὐτὰ τοπάζομεν B: μάλιστα τοπάζομεν ἄττα T
 a 8 φιλοσοφοῦντα B: φιλόσοφον T a 9 ἐπειδὴ B: ἐπεὶ T
 b 3 δ' ἂν BT: δ' Schanz b 5 γε B: τε T μάλιστα T: μάλα B
 c 2 κἂν . . . c 3 γίνονται Schanz: καὶ . . . γίνονται B: καὶ . . . γίνονται T c 3 μὴ τι T: μὴ B c 4 αὐτὸς T: αὐτοῦ B
 λέγειν τοιοῦτον B: τοιοῦτον λέγειν T c 5 μόνας B: μόνον T
 c 6 μαθεῖν BT: λαβεῖν ex emend. T d 5 τῶν αἰεὶ B: αἰεὶ τῶν T

- e Ἄρ' ἐννοῶ, ἔφην, οἷον λέγεις τὸν φιλόσοφον ἄνδρα; δοκεῖς γάρ μοι λέγειν οἷοι ἐν τῇ ἀγωνίᾳ εἰσὶν οἱ πένταθλοι πρὸς τοὺς δρομέας ἢ τοὺς παλαιστάς. καὶ γὰρ ἐκείνοι τούτων μὲν λείπονται κατὰ τὰ τούτων ἄθλα καὶ δεύτεροί εἰσι πρὸς
 5 τούτους, τῶν δ' ἄλλων ἀθλητῶν πρῶτοι καὶ νικῶσι αὐτούς. τάχ' ἂν ἴσως τοιοῦτόν τι λέγοις καὶ τὸ φιλοσοφεῖν ἀπεργάζεσθαι τοὺς ἐπιτηδεύοντας τοῦτο τὸ ἐπιτήδευμα· τῶν μὲν
 136 πρῶτων εἰς σύνεσις περὶ τὰς τέχνας ἐλλείπεσθαι, τὰ δευτερεῖα δ' ἔχοντας τῶν ἄλλων περιεῖναι, καὶ οὕτως γίνεσθαι περὶ πάντα ὑπακρόν τινα ἄνδρα τὸν πεφιλοσοφηκότα· τοιοῦτόν τινά μοι δοκεῖς ἐνδείκνυσθαι.
- 5 Καλῶς γέ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, φαίνη ὑπολαμβάνειν τὰ περὶ τοῦ φιλοσόφου, ἀπεικάσας αὐτὸν τῷ πεντάθλῳ. ἔστιν γὰρ ἀτεχνῶς τοιοῦτος οἷος μὴ δουλεύειν μηδενὶ πράγματι, μηδ' εἰς τὴν ἀκρίβειαν μηδὲν διαπεποιηκέαι, ὥστε διὰ τὴν τοῦ ἐνὸς τούτου ἐπιμέλειαν τῶν ἄλλων ἀπάντων
 b ἀπολελείφθαι, ὥσπερ οἱ δημιουργοί, ἀλλὰ πάντων μετρίως ἐφήθαι.

Μετὰ ταύτην δὴ τὴν ἀπόκρισιν ἐγὼ προθυμούμενος σαφῶς εἰδέναι ὅτι λέγοι, ἐπυνθανόμην αὐτοῦ τοὺς ἀγαθοὺς πότερον

- 5 χρησίμους ἢ ἀχρήστους εἶναι ὑπολαμβάνοι.

Χρησίμους δὴπου, ὦ Σώκρατες, ἔφη.

Ἄρ' οὖν, εἶπερ οἱ ἀγαθοὶ χρήσιμοι, οἱ πονηροὶ ἀχρηστοί;

Ὁμολόγει.

- 10 Τί δέ; τοὺς φιλοσόφους ἄνδρας χρησίμους ἡγή ἢ οὐ;

- c Ὁ δὲ ὠμολόγει χρησίμους, καὶ πρὸς γε ἔφη χρησιμωτάτους εἶναι ἡγεῖσθαι.

Φέρε δὴ γινώμεν, εἰ σὺ ἀληθῆ λέγεις, ποῦ καὶ χρήσιμοι

e2 οἷοι corr. Coisl. : οἷον BT e4 κατὰ τὰ T : κατὰ B
 e6 λέγοις T : λέγεις B a1 πρῶτων T : πρῶτον B a4 δοκεῖς
 T : δοκεῖ B a5 φαίνει B : δοκεῖς T ὑπολαμβάνειν B : ὑπο-
 λαβεῖν T a7 οἷος TW : om. B b1 ὥσπερ οἱ δημιουργοὶ ἀλλὰ
 T : ἀλλ' ὥσπερ οἱ δημιουργοὶ B b7 χρήσιμοι T : οἱ χρήσιμοι B
 c3 σὺ T : om. B

ἡμῖν εἰσιν οἱ ὕπακροι οὔτοι; δῆλον γὰρ ὅτι ἐκάστου γε τῶν
τὰς τέχνας ἐχόντων φαυλότερός ἐστιν ὁ φιλόσοφος. 5

᾿Ωμολόγει.

Φέρε δὴ σύ, ἦν δ' ἐγώ, εἰ τύχοις ἢ αὐτὸς ἀσθενήσας ἢ
τῶν φίλων τις τῶν σῶν περὶ ὧν σὺ σπουδῆν μεγάλην ἔχεις,
πότερον ὑγείαν βουλόμενος κτήσασθαι τὸν ὕπακρον ἐκείνου
[τὸν φιλόσοφον] εἰσάγοις ἂν εἰς τὴν οἰκίαν ἢ τὸν ἱατρὸν 10
λάβοις;

᾿Αμφοτέρους ἔγωγ' ἂν, ἔφη. d

Μή μοι, εἶπον ἐγώ, ἀμφοτέρους λέγε, ἀλλ' ὀπότερον
μᾶλλον τε καὶ πρότερον.

Οὐδεὶς ἂν, ἔφη, τοῦτό γε ἀμφισβητήσειεν, ὡς οὐχὶ τὸν
ἱατρὸν καὶ μᾶλλον καὶ πρότερον. 5

Τί δ'; ἐν νηὶ χειμαζομένη ποτέρῳ ἂν μᾶλλον ἐπιτρέποις
σαντόν τε καὶ τὰ σεαυτοῦ, τῷ κυβερνήτῃ ἢ τῷ φιλοσόφῳ;

Τῷ κυβερνήτῃ ἔγωγε.

Οὐκοῦν καὶ τᾶλλα πάνθ' οὕτως, ἕως ἂν τις δημιουργὸς ἦ,
οὐ χρήσιμός ἐστιν ὁ φιλόσοφος; 10

Φαίνεται, ἔφη.

Οὐκοῦν νῦν ἄχρηστός τις ἡμῖν ἐστιν ὁ φιλόσοφος; εἰσὶ e
γὰρ ἡμῖν αἰεὶ που δημιουργοί· ὠμολογήσαμεν δὲ τοὺς μὲν
ἀγαθοὺς χρήσιμους εἶναι, τοὺς δὲ μοχθηροὺς ἀχρήστους.

᾿Ηναγκάζετο ὁμολογεῖν.

Τί οὖν μετὰ τοῦτο; ἔρωμαί σε ἢ ἀγροικότερόν ἐστιν 5
ἐρέσθαι—

᾿Εροῦ ὅτι βούλει.

Οὐδὲν δὴ, ἔφη ἐγώ, ζητῶ ἄλλο ἢ ἀνομολογήσασθαι τὰ

c 4 γε T: τε B   c 7 δὴ B: δὲ T   c 8 ὧν B: οὗ T
c 9 βουλόμενος κτήσασθαι B: κτήσασθαι βουλόμενος T   c 10 τὸν
φιλόσοφον T: τὸν σοφὸν B: φιλόσοφον Stephanus: secl. Cobet   εισ-
άγοις BT: εἰσαγάγοις b   c 11 λάβοις B: ἂν λάβοις T: secl. Cobet
d 1 ἔφη recs.: ἔφην BT   d 2 ἐγώ* B: ἔγωγ' T   d 3 τε B: γε T
d 7 σαντόν recs.: ἑαυτόν B: αὐτόν T   τὰ σεαυτοῦ B: τὰς ἑαυτοῦ T
d 10 δ B: om. T   e 1 ἐστὶν ὁ φιλόσοφος B: ὁ φιλόσοφος ἐστίν T
e 2 ἡμῖν B: om. T   αἰεὶ Hermann: δὴ BT   e 3 ἀχρήστους
B γρ. T: ἀχρεῖους T   e 5 τί BT: τὸ Baiter   e 8 ζητῶ T: ζητῶν B

137 εἰρημένα. ἔχει δέ πως ὧδι. ὠμολογήσαμεν καλὸν εἶναι
τὴν φιλοσοφίαν καὶ αὐτοὶ φιλόσοφοι εἶναι, τοὺς δὲ φιλοσό-
φους ἀγαθοὺς, τοὺς δὲ ἀγαθοὺς χρησίμους, τοὺς δὲ πονηροὺς
ἀχρήστους· αὐθις δ' αὖ τοὺς φιλοσόφους ὠμολογήσαμεν, ἕως
5 ἂν οἱ δημιουργοὶ ᾧσιν, ἀχρήστους εἶναι, δημιουργοὺς δὲ αἰεὶ
εἶναι. οὐ γὰρ ταῦτα ὠμολόγηται;

Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς.

Ὁμολογοῦμεν ἄρα, ὡς ἔοικε, κατὰ γε τὸν σὸν λόγον,
εἶπερ τὸ φιλοσοφεῖν ἐστὶ περὶ τὰς τέχνας ἐπιστήμονας
10 εἶναι ὃν σὺ λέγεις τὸν τρόπον, πονηροὺς αὐτοὺς εἶναι καὶ
b ἀχρήστους, ἕως ἂν ἐν ἀνθρώποις τέχλαι ᾧσιν. ἀλλὰ μὴ
οὐχ οὕτως, ᾧ φίλε, ἔχωσι, μῆδ' ἦ τοῦτο φιλοσοφεῖν, περὶ
τὰς τέχνας ἐσπουδακῆναι, οὐδὲ πολυπραγμονοῦντα κυπτά-
ζοντα ζῆν οὐδὲ πολυμαθοῦντα, ἀλλ' ἄλλο τι, ἐπεὶ ἐγὼ ᾧμην
5 καὶ ὄνειδος εἶναι τοῦτο καὶ βαναύσους καλεῖσθαι τοὺς περὶ τὰς
τέχνας ἐσπουδακότας. ᾧδε δὲ σαφέστερον εἰσόμμεθα εἰ ἄρα
ἀληθῆ λέγω, ἐὰν τοῦτο ἀποκρίνη· τίνας ἵππους ἐπίστανται
c κολάζειν ὀρθῶς; πότερον οἴπερ βελτίστους ποιούσιν ἢ ἄλλοι;

Οἴπερ βελτίστους.

Τί δέ; κύνας οὐχ οἱ βελτίστους ἐπίστανται ποιεῖν, οὔτοι
καὶ κολάζειν ὀρθῶς ἐπίστανται;

5 Ναί.

Ἡ αὐτὴ ἄρα τέχνη βελτίστους τε ποιεῖ καὶ κολάζει
ὀρθῶς;

Φαίνεται μοι, ἦ δ' ὅς.

Τί δέ; πότερον ἤπερ βελτίστους τε ποιεῖ καὶ κολάζει

a 1 καλὸν εἶναι B : εἶναι καλὸν T a 2 καὶ αὐτοὶ φιλόσοφοι εἶναι
secl. Schanz auctore Forster a 5 οἱ del. Heusde a 7 γε
B : om. T ἦ δ' ὅς B : ἔφη T a 8 ὠμολογοῦμεν T : ὁμολογοῦμεν
B a 10 ὃν σὺ corr. Coisl. : ᾧ ὡς σὺ BT : ὡς σὺ vulg. καὶ
ἀχρήστους . . . b 1 ᾧσιν secl. Schanz b 2 ἔχωσι B : ἔχουσι T
μῆδ' ἦ Mudge : μῆ δὲ BT b 3 ἐσπουδακῆναι . . . πολυπραγμον-
οῦντα secl. Cobet κυπτάζοντα B : κτυπάζοντα T b 4 ἐγὼ B :
γ' T c 1 πότερον B : πρότερον T βελτίστους BT : βελτίους al.
c 3, 6, 9 βελτίστους B : βελτίους T c 8 φαίνεται μοι B et in marg.
gr. T : φημί TW c 9 ἤπερ] ἤπερ T : om. B

ὀρθῶς, ἢ αὐτὴ δὲ καὶ γινώσκει τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς 10
μοχθηροὺς, ἢ ἑτέρα τις;

Ἡ αὐτή, ἔφη.

Ἐβελήσεις οὖν καὶ κατ' ἀνθρώπους τοῦτο ὁμολογεῖν,
ἥπερ βελτίστους ἀνθρώπους ποιεῖ, ταύτην εἶναι καὶ τὴν d
κολάζουσιν ὀρθῶς καὶ διαγιγνώσκουσιν τοὺς χρηστοὺς τε
καὶ μοχθηροὺς;

Πάνυ γ', ἔφη.

Οὐκοῦν καὶ ἦτις ἕνα, καὶ πολλοὺς, καὶ ἦτις πολλοὺς, καὶ 5
ἕνα;

Ναί.

Καὶ καθ' ἵππων δὴ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὕτως;

Φημί.

Τίς οὖν ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη, ἣτις τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν 10
ἀκολασταίνοντας καὶ παρανομοῦντας ὀρθῶς κολάζει; οὐχ ἡ
δικαστική;

Ναί.

Ἡ ἄλλην οὖν τινα καλεῖς καὶ δικαιοσύνην ἢ ταύτην;

Οὐκ, ἀλλὰ ταύτην. 15

Οὐκοῦν ἥπερ κολάζουσιν ὀρθῶς, ταύτη καὶ γινώσκουσι e
τοὺς χρηστοὺς καὶ μοχθηροὺς;

Ταύτη.

Ὅστις δὲ ἕνα γινώσκει, καὶ πολλοὺς γινώσεται;

Ναί. 5

Καὶ ὅστις γε πολλοὺς ἀγνοεῖ, καὶ ἕνα;

Φημί.

Εἰ ἄρα ἵππος ὧν ἀγνοοῖ τοὺς χρηστοὺς καὶ πονηροὺς
ἵππους, κἂν ἑαυτὸν ἀγνοοῖ ποῖός τις ἐστὶν;

c 10 ἡ αὐτὴ δὲ B: αὐτὴ T: αὐτὴ Schanz c 11 ἑτέρα τις
B et γρ. T: ἄλλη T c 13 ἀνθρώπους] ἀνθρώπων Stephanus
d 1 βελτίστους B T: βελτίους al. d 3 καὶ T: καὶ τοὺς B d 5 οὐκοῦν
καὶ B: οὐκοῦν T ἦτις... ἦτις T: εἴ τις... εἴ τις B d 14 καὶ B:
om. T d 15 ἀλλὰ ταύτην B: ἄλλην T W e 2 τοὺς μοχθηροὺς
B: πονηροὺς T e 8 ἀγνοοῖ B: ἀγνοεῖ T τοὺς χρηστοὺς καὶ
πονηροὺς ἵππους B: τοὺς πονηροὺς καὶ τοὺς χρηστοὺς T W

10 Φημί.

Καὶ εἰ βούς ὦν ἀγνοοῖ τοὺς πονηροὺς καὶ χρηστοὺς
(βούς), κὰν αὐτὸν ἀγνοοῖ ποῖός τις ἐστίν;

Ναί, ἔφη.

Οὕτω δὴ καὶ εἰ κύων;

15 Ὀμολόγει.

138 Τί δ'; ἐπειδὴν ἄνθρωπός τις ὦν ἀγνοῖ τοὺς χρηστοὺς
καὶ μοχθηροὺς ἀνθρώπους, ἄρ' οὐχ αὐτὸν ἀγνοεῖ πότερον
χρηστός ἐστίν ἢ πονηρός, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἄνθρωπός ἐστιν;
Συνεχῶρει.

5 Τὸ δὲ αὐτὸν ἀγνοεῖν σωφρονεῖν ἐστίν ἢ μὴ σωφρονεῖν;
Μὴ σωφρονεῖν.

Τὸ ἑαυτὸν ἄρα γιγνώσκειν ἐστὶ σωφρονεῖν;

Φημί, ἔφη.

Τοῦτ' ἄρα, ὡς ἔοικε, τὸ ἐν Δελφοῖς γράμμα παρακελεύεται,

10 σωφροσύνην ἀσκεῖν καὶ δικαιοσύνην.

Ἔοικεν.

Τῇ αὐτῇ δὲ ταύτῃ καὶ κολάζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα;

Ναί.

b Οὐκοῦν ἢ μὲν κολάζειν ὀρθῶς ἐπιστάμεθα, δικαιοσύνη
αὕτη ἐστίν, ἢ δὲ διαγιγνώσκειν καὶ ἑαυτὸν καὶ ἄλλους,
σωφροσύνη;

Ἔοικεν, ἔφη.

5 Ταῦτὸν ἄρα ἐστὶ καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη;

Φαίνεται.

Καὶ μὴν οὕτω γε καὶ αἱ πόλεις εὖ οἰκοῦνται, ὅταν οἱ
ἀδικοῦντες δίκην διδῶσιν.

θ 11 ἀγνοεῖ ΒΤ: ἀγνοοῖ recc. χρηστοὺς ΒΤ: τοὺς χρηστοὺς al.
θ 12 βούς add. Bekker ἀγνοοῖ Β: ἀγνοοῖ Τ ποῖός τις Β:
ποῖός Τ α 1 τις ὦν Β: ὦν τις Τ α 2 μοχθηροὺς Β: τοὺς
μοχθηροὺς Stobaeus: πονηροὺς Τ ἀγνοεῖ Τ Stobaeus: ἀγνοοῖ Τ
α 3 πονηρός ΒΤ: μοχθηρός Stobaeus α 5 ἐστίν ἢ μὴ σωφρονεῖν;
μὴ σωφρονεῖν Β: ἢ οὐ σωφρονεῖν ἐστίν; οὐ σωφρονεῖν Τ Stobaeus
α 13 ναί Β: φημί ΤW Stobaeus β 2 ἄλλους Β: ἄλλον Τ Sto-
baeus β 5 καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη Β: δικαιοσύνη σωφρο-
σύνη Τ β 7 καὶ αἱ Β: καὶ Τ

Ἀληθῆ λέγεις, ἔφη.

Καὶ πολιτικὴ ἄρα αὐτὴ ἐστίν.

10

Συνεδόκει.

Τί δὲ ὅταν εἰς ἀνὴρ ὀρθῶς πόλιν διοικῆ, ὄνομά γε
τούτῳ οὐ τύραννός τε καὶ βασιλεύς;

Φημί.

Οὐκοῦν βασιλικῆ τε καὶ τυραννικῆ τέχνη διοικεῖ;

15

Οὕτως.

Καὶ αὐταὶ ἄρ' αἱ αὐταὶ τέχναι εἰσὶν ἐκείναις;

Φαίνονται.

Τί δ' ὅταν εἰς ὧν ἀνὴρ οἰκίαν διοικῆ ὀρθῶς, τί ὄνομα
τούτῳ ἐστίν; οὐκ οἰκονόμος τε καὶ δεσπότης;

c

Ναί.

Πότερον οὖν καὶ οὗτος δικαιοσύνη εὔ ἂν τὴν οἰκίαν
διοικοῖ ἢ κάλλη τι καὶ τέχνη;

5

Δικαιοσύνη.

*Ἔστιν ἄρα ταυτόν, ὡς ἕοικε, βασιλεύς, τύραννος, πολι-
τικός, οἰκονόμος, δεσπότης, σῶφρων, δίκαιος. καὶ μία
τέχνη ἐστὶν βασιλική, τυραννική, πολιτική, δεσποτική, οἰκο-
νομική, δικαιοσύνη, σωφροσύνη.

10

Φαίνεται, ἔφη, οὕτως.

Πότερον οὖν τῷ φιλοσόφῳ, ὅταν μὲν ἱατρὸς περὶ τῶν
καμνόντων τι λέγη, αἰσχροὺς μὴθ' ἔπεισθαι τοῖς λεγομένοις
δύνασθαι μὴτε συμβάλλεσθαι μηδὲν περὶ τῶν λεγομένων
ἢ πραττομένων, καὶ ὁπόταν ἄλλος τις τῶν δημιουργῶν,
ὡσαύτως· ὅταν δὲ δικαστὴς ἢ βασιλεὺς ἢ ἄλλος τις ὧν
ὑνδὴ διεληλύθαμεν, οὐκ αἰσχροὺς περὶ τούτων μὴτε ἔπεισθαι
δύνασθαι μὴτε συμβάλλεσθαι περὶ αὐτῶν;

5

b 10 αὐτὴ Schanz: ἢ αὐτὴ B: αὐτὴ T   b 12 γε B: om. T
b 17 εἰσὶν ἐκείναις B: ἐκείναις εἰσὶν T   c 2 οὐκ T: om. B
c 5 κάλλη B: ἄλλη T   c 7 ταυτόν] ταὐτὸ B: τούτο T
c 9 δεσποτική TW: om. B   c 11 ἔφη οὕτως B: om. TW
d 1 πότερον B: τί T   ἱατρὸς B: ὁ ἱατρὸς T   d 2 λεγομένοις
T b: δυναμένοις pr. B (ut videtur)   d 3 περὶ . . . d 4 πραττομένων
B: om. TW   d 6 διεληλύθαμεν B: διήλθομεν T

Πῶς δ' οὐκ αἰσχρόν, ὦ Σώκρατες, περί γε τοσούτων πραγμάτων μηδὲν ἔχειν συμβάλλεσθαι;

- e Πότερον οὖν καὶ περὶ ταῦτα λέγωμεν, ἔφη, πένταθλον αὐτὸν δεῖν εἶναι καὶ ὑπακρον, καὶ ταύτης μὲν τὰ δευτερεῖα ἔχοντα πάντων τὸν φιλόσοφον, καὶ ἀχρεῖον εἶναι ἕως ἂν τούτων τις ᾖ, ἢ ἡ πρῶτον μὲν τὴν αὐτοῦ οἰκίαν οὐκ ἄλλω
5 ἐπιτρεπτέον οὐδὲ τὰ δευτερεῖα ἐν τούτῳ ἐκτέον, ἀλλ' αὐτὸν κολαστέον δικάζοντα ὀρθῶς, εἰ μέλλει εὖ οἰκεῖσθαι αὐτοῦ ἢ οἰκία;

Συνεχώρει δὴ μοι.

- *Ἐπειτά γε δήπου ἕαντε οἱ φίλοι αὐτῷ διαίτας ἐπιτρέ-
10 πωσιν, ἕαντε ἢ πόλις τι προστάτῃ διακρίνειν ἢ δικάζειν,
139 αἰσχρόν ἐν τούτοις, ὦ ἑταῖρε, δεύτερον φαίνεσθαι ἢ τρίτου καὶ μὴ οὐχ ἡγείσθαι;

Δοκεῖ μοι.

- Πολλοῦ ἄρα δεῖ ἡμῖν, ὦ βέλτιστε, τὸ φιλοσοφεῖν πολυ-
5 μαθία τε εἶναι καὶ ἢ περὶ τὰς τέχνας πραγματεῖα.

Εἰπόντος δ' ἐμοῦ ταῦτα ὁ μὲν σοφὸς αἰσχυνθεὶς τοῖς προειρημένοις ἐσίγησεν, ὁ δὲ ἀμαθὴς ἔφη ἐκείνως εἶναι καὶ οἱ ἄλλοι ἐπήνεσαν τὰ εἰρημένα.

e 1 ἔφην T: ἔφη B e 2 καὶ ταύτης μὲν τὰ δευτερεῖα B: τὰ δευτερεῖα δ' TW: καὶ ἐν τούτοις τὰ δευτερεῖα Hermann καὶ... e 4 ἢ secl. Schanz e 3 ἕως ἂν B: ἕως T e 4 ἢ ἢ T: ἢ B a 4 δεῖ TW: om. B πολυμαθία B: φιλομαθία T a 5 ἢ del. Schanz a 7 ἐκείνως b: ἐκείνος BT